

J. R.

Setna rocznica urodzin Władysława Kotwicza

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 17/3, 616-617

1972

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W lutym 1973 r. w Muzeum Techniki w Warszawie będzie otwarta wystawa *Kopernik i jego dzieło*. Największą atrakcją tej wystawy ma być Planetarium, które będzie gotowe już w lipcu br. Na rok 1973 przewiduje się otwarcie następujących wystaw: Muzeum Nauki i Techniki — wystawa przygotowana przez Ośrodek Postępu Technicznego NOT (z ekspozycją w Paryżu), fotograficzna Związku Polskich Artystów Fotografików, Stowarzyszenia Regionalnego Pojezierze z przeznaczeniem dla środowisk polonijnych, *Kopernik-Kosmos* (Związek Polskich Artystów Plastyków), medaliersko-filatelistyczna i inne. W Olsztynie zorganizowana będzie wystawa (kwiecień 1973) *Kultura polska Warmii i Mazur od czasów Kopernika po dzień dzisiejszy*; w Lidzbarku *Wielcy mieszkańcy zamku lidzbarskiego i związki Krakowa z Warmią*, we Fromborku *Kopernik na Warmii*, w Poznaniu *Kopernikowska Światowa Wystawa Filatelistyczna Polska 73*. Wszystkie wystawy otrzymają staranne katalogi i informatory ze streszczeniami obcojęzycznymi.

Łódzka Wytwórnia Filmów Oświatowych przygotowuje barwny, dokumentalno-naukowy, 4-odcinkowy film, poświęcony Mikołajowi Kopernikowi i jego epoce, który zrealizowany będzie w angielskiej, francuskiej, hiszpańskiej i niemieckiej wersji językowej.

Joanna Kowalska

50 LAT WYDZIAŁU GEODEZJI I KARTOGRAFII POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ

W dniu 22 stycznia 1972 r. odbyła się uroczystość jubileuszu 50-lecia Wydziału Geodezji i Kartografii Politechniki Warszawskiej. Na program uroczystości, poza przemówieniami okolicznościowymi, złożyły się dwa referaty: *Historia rozwoju i osiągnięć Wydziału Geodezyjnego Politechniki Warszawskiej* (doc. Z. Adamczewski) oraz *Rola Wydziału w realizacji zadań geodezji* (mgr inż. B. Szmielew).

Wydana została również — w opracowywaniu prof. H. Leśnioka — okolicznościowa broszurka *50 rocznica Wydziału Geodezji i Kartografii Politechniki Warszawskiej*.

Wymienione wyżej materiały stworzyły wierny obraz półwiekowego rozwoju i osiągnięć tej ważnej placówki naukowej, jak również przedstawiły dokładnie rolę, jaką spełniała ona w realizacji zadań geodezyjnych w naszej gospodarce narodowej.

Blisko trzytysięczną rzeszę absolwentów Wydziału reprezentowało na uroczystości około 650 osób, których delegacje złożyły kwiaty pod pomnikiem Bohaterów Warszawy oraz na grobach nieżyjących profesorów.

Eugeniusz Berezowski

SETNA ROCZNICA URODZIN WŁADYSŁAWA KOTWICZA

20 marca 1972 r. minęła setna rocznica urodzin wybitnego orientalisty polskiego Władysława Kotwicza (zm. w 1944 r.). Z tej okazji 19 kwietnia odbyła się w Pałacu Kazimierzowskim na Uniwersytecie Warszawskim sesja, na której o życiu i działalności Władysława Kotwicza mówili: prof. Tadeusz Lewicki, prof. Stanisław Kałużyński, prof. Włodzimierz Zajączkowski i doc. Edward Tryjarski.

W. Kotwicz, wybitny mongolista i altaista, działał do 1923 r. w Rosji i ZSRR, uzyskując na Uniwersytecie Petersburskim kolejno stopnie: docenta prywatnego, docenta etatowego i profesora. Wykładał filologię mongolską i mandżurską. Prowadząc badania nad kulturą, literaturą i obyczajami ludów Azji Środkowej zwię-

dzał niejednokrotnie Mongolię i stepy kałmuckie. Już za czasów radzieckich był m.in. organizatorem, a następnie pierwszym dyrektorem, Instytutu Żywych Języków Wschodnich.

Po powrocie do kraju objął kreowaną dla niego katedrę filologii Dalekiego Wschodu na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie. Sprawował też godność prezesa Polskiego Towarzystwa Orientalistycznego i redaktora „Rocznika Orientalistycznego”, pod którego redakcją ukazało się 12 tomów tego czasopisma (2—14). Kotwicz również założył i z własnych funduszków wydawał serię „Collectanea Orientalia” (1—16: 1932—1939).

Był członkiem czynnym Polskiej Akademii Umiejętności oraz członkiem korespondentem AN ZSRR (od 1924 r.)¹

W Archiwum PAN w Krakowie znajdują się zachowane materiały naukowe Kotwicza, a w Dziale Rękopisów krakowskiej Biblioteki PAN przechowywana jest Jego korespondencja.

W rocznicowej sesji udział wzięli również przedstawiciele ambasady Związku Radzieckiego i Mongolskiej Republiki Ludowej. Była także obecna córka uczonego, p. Maria Kotwicz.

W Mongolskiej Republice Ludowej uczczono również 100-lecie urodzin polskiego uczonego. W związku z tym jubileuszem 9 czerwca 1972 r. w Akademii Nauk MRL odbyła się specjalna konferencja.

J. R.

Z HISTORII STOSUNKÓW NAUKOWYCH POLSKO-RADZIECKICH

W dniu 30 marca 1972 r. w Zakładzie Historii Stosunków Polsko-Radzieckich PAN dr Jerzy Różewicz wygłosił referat *Z problematyki badań historii stosunków naukowych polsko-radzieckich do 1939 r.* Referent skoncentrował uwagę na wybranych dwóch grupach zagadnień, a mianowicie: określeniu zakresu problematyki badawczej oraz próbował podać najważniejsze uwarunkowania sprzyjające i niesprzyjające naukowemu związkowi polsko-radzieckim w dwudziestoleciu międzywojennym.

Zdaniem J. Różewicza stosunki naukowe polsko-radzieckie należy rozpatrywać wieloaspektowo, na obraz bowiem tych stosunków składają się, ściśle ze sobą związane, następujące elementy: przejawy wzajemnej współpracy, wiedza o nauce radzieckiej w Polsce i nauce polskiej w Związku Radzieckim, wzajemne wpływy idei naukowych, różnorodność pojmowania przez władze polityczne i środowiska naukowe roli i funkcji społecznej nauki.

Wśród czynników sprzyjających wzajemnym stosunkom naukowym J. Różewicz wymienił przede wszystkim wielowiekową tradycję związków naukowych polsko-rosyjskich i polsko-ukraińskich, a także sąsiedztwo geograficzne, które determinowało wybór podobnych problemów do opracowania i rozwiązania. Niemniej — jego zdaniem — na układ naukowych stosunków polsko-radzieckich oddziaływało w tym okresie wiele czynników niekorzystnych o charakterze politycznym, gospodarczym, organizacyjnym, psychologicznym.

W ożywionej dyskusji nad referatem zabrali kolejno głos: doc. A. Deruga, doc. W. T. Kowalski, doc. W. Grotyńska, dr S. Łopatniuk, dr J. Szałpczyński i dr J. Kumaniecki. Zwracano uwagę na trudności w dotarciu do niezwykle rozproszonych źródeł, podkreślano złożoność tej problematyki, która nie była dotych-

¹ O życiu i pracach W. Kotwicza zob. m.in. M. Lewicki: *Władysław Kotwicz (20.III.1872—3.X.1944)*. W: *Szkice z dziejów polskiej orientalistyki*. [T.] 1. Warszawa 1957, s. 7—30.